

groot stelsel uit: de staat worde verdeeld in districten, elk met een hoofd-geneesheer, vier assistent-geneesheeren, vier wijkzusters en drie klerken, allen geheel in dienst van de verzekering: de hoofd-geneesheer met 3000—4000 dollars salaris en de assistent-geneesheeren met 2000 dollars. Ieder district heeft 8000—10000 verzekerden. Het bezoek van het polikliniekgebouw en de „buitendienst” zijn geheel geschoeid op de leest van een militair-geneeskundigen dienst. Van vrije artsenkeus geen sprake, evenmin van een poging om de belangen te ontzien van de tegenwoordige artsen, die op deze wijze hun praktijk zouden verliezen. Is volgens de geldswaarde een inkomen van 2000 dollars voor een arts voldoende, dan is de welstandsgrens van 1200 dollars voor de verzekerden veel te hoog, en hebben lieden met zulk een inkomen zeker geen aanspraak op een toeslag van den staat voor een hunner levensbehoefden. Is daarentegen de welstandsgrens behoorlijk, is dus iemand met 1200 dollars inkomen een „minvermogene”, die zelfs zijn ziekenfondscontributie niet zelf geheel kan betalen, dan is een inkomen van 2000 dollars voor een arts even onwaardig als de *f* 2000.—, die de Rijksverzekeringsbank aan de assistent-controleerende artsen toekent.

DRANKBESTRIJDING EN GENEESKUNDIGE ATTESTEN. — Ook in Engeland tracht men tijdens den oorlog het gebruik van drank te beperken en wel, door den verkoop van geringere hoeveelheden dan 1 quart (0.56 L.) te verbieden, tenzij een geneeskundige verklaring kan worden overgelegd, dat de kleinere hoeveelheid onmiddellijk noodig is voor geneeskundige doeleinden, waarbij de vereischte hoeveelheid moet worden genoemd. Een dokter nu had het volgende attest afgegeven: „Please supply F.M. with whisky, gill quantities (1 gill = 0.14 L.) weekly”. *The Brit. med. Journ.* is ontstemd over het feit, dat deze verklaring ongeldig werd geacht, en dat de dokter, als hij iedere week whisky noodig acht, dit iederen keer zal moeten te kennen geven. Maar de bepaling heeft toch duidelijk genoeg ten doel, alcohol te verstrekken als dit onmiddellijk, als excitans, noodig is, en de overheid heeft zeker niet kunnen denken aan geneeskundigen, die hun handteekening leenen tot het onderhouden van drinkgewoonten en deze op verzoek voorstellen als uit geneeskundig oogpunt noodzakelijk.

De herbergier, die de whisky eenige weken had geleverd, werd vervolgd wegens onwettigen verkoop, en de dokter wegens bijstand bij de overtreding. De advocaat van den dokter, optredende namens de Medical Defence Union, erkende, dat de verklaring niet in orde was, en deelde mede dat de dokters nu waren overeengekomen, de attesten voortaan naar den eisch te zullen opstellen, doch daarvoor een shilling te zullen rekenen. Dit moge voor drinkers al een spoorslag zijn om liever 1 quart te nemen dan 4 maal 1 gill met 4 shillings opslag, doch is, voor het geval werkelijk alcohol als geneesmiddel noodig mocht zijn, geheel ongerechtvaardigd. Zulk een attest toch is niets anders dan een recept, gelijk in andere gevallen voor wonderolie. Wie zal van de omstandigheid, dat iemand wonderolie noodig heeft, dergelijk misbruik maken? Overal, nu zelfs bij een voornaam geneeskundig blad, dat jammerlijke wanbegrip omtrent de beteekenis en het gewicht een geneeskundige verklaring!

PINKHOF.

INGEZONDEN.

CENTRALE VERTEGENWOORDIGING DER ZIEKENFONDS- HUISARTSEN.

De ziekenfonds-huisartsen zullen wel met genoeg kennis genomen hebben van de voorstellen van het hoofdbestuur in het *Ned. Tijdschr. voor Geneesk.* van 3 Juni ll.

bldz. 2020 betreffende een nieuw Art. 59c en 59d en de aan Artt. 82d, 166d en Art. 212 toe te voegen zinsneden. Maar toch is m.i. dat alles onvoldoende.

Tegenstrijdig kunnen zijn de inzichten en belangen van het bestuur der centrale organisatie en die van de besturen der onderafdeelingen van ziekenfonds-huisartsen en van die onderafdeelingen zelf. Daarom zal het goed zijn, dat de bij de laatste wijziging van het huishoudelijk reglement der Maatschappij tusschen hen gelegde band opgeheven wordt, en dat aan die onderafdeelingen een eigen centraal-orgaan gegeven wordt, zooals de onderafdeelingen der specialisten bezitten.

Met geringe wijzigingen kunnen de Artt. 263 tot 271, betreffende de centrale vertegenwoordiging der specialisten, pasklaar gemaakt worden voor een aan hoofdstuk XIII toe te voegen gedeelte B: „Centrale vertegenwoordiging der ziekenfonds-huisartsen”. Die vertegenwoordiging zou belast moeten worden met dezelfde functies ten opzichte van die artsen, als waarmede in Art. 266 de centrale vertegenwoordiging der specialisten ten opzichte der specialisten belast wordt.

De centrale vertegenwoordiging der ziekenfonds-huisartsen is onmisbaar voor het geven van raad aan het hoofdbestuur in zake geschillen van besturen van onderafdeelingen van ziekenfonds huisartsen en van ziekenfonds-huisartsen met het bestuur der centrale organisatie (zie Art. 266f betreffende de specialisten). Mogen ook dergelijke geschillen nog niet dikwijls zijn voorgekomen, dan eischt toch het belang der Maatschappij, dat er in voorzien is, dat die geschillen op een voor de ziekenfonds-huisartsen bevredigende wijze opgelost of tot een eind gebracht kunnen worden.

Leiden, 4 Juni 1916.

A. VAN RHIJN.

DE VERZORGING VAN ONZE KRAAMVROUWEN.

Gaarne wil ik toegeven, dat een regeling, zooals ik aangaf, op vele bezwaren stuit. Maar dat wij nu zoo heel tevreden kunnen zijn, vind ik niet. De inspannende arbeid in groote klinieken verricht, om goed opgeleide kraamverpleegsters en — verzorgsters te krijgen, komt slechts aan een kleine minderheid van onze kraamvrouwen ten goede.

Met water geplast wordt er aan het kraambed genoeg en zelfs met sublimaat! En gepoetst wordt er niet minder: aan de tepels der zoogende, in den mond van den zuigeling! Maar of het toepassen van de Hollandsche schoonmaak op het lichaam van kraamvrouw en kind beantwoordt aan de eischen der hedendaagsche kraamverpleging, valt te betwijfelen.

„Voor onze zieken is het beste niet goed genoeg”, heb ik een hoogleeraar hooren zeggen. Dat was bij de opening van een nieuwe chirurgische kliniek. Maar zal de verpleging van onze patiënten in hun eigen huis niet heelemaal in de verdrukking komen, dan moeten wij ook daar onze eischen niet te laag stellen.

Amsterdam, 4 Juni 1916.

J. BATAVIER.

ELEPHANTIASIS NOSTRAS.

Het komt mij voor, dat het ziektegeval onder dezen naam beschreven door collegae CRAMER en VAN HOOGENHUYZE berust op een chronische ontsteking, gevolgd door afsluiting, van de aderen van bekken en onderste ledematen. Vooral hun beschrijving van het oedeem (de cylindervorm der beenen, de hardheid, de oneffenheid der huid, de rose kleur) doet denken aan het oedeem in de onderste ledematen, dat men ziet na phlebitis in het verloop van ziekten, zooals typhus, maagzweer enz., waarbij een langdurige rust is voorgeschreven. Hierop wijst ook de lichte temperatuursverhooging 's avonds. Vermoedelijk ontstond deze aderontsteking in aansluiting aan het tweede